

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um peningamarkaðssjóði / FJR21090046
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	16. desember 2021

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur lagt mat á þann kostnað sem hlýst af framfylgd fyrirhugaðra laga og munu verkefni tengd þeim rúmast innan núverandi rekstraráætlana.
- b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum
Mat Fjármálaeftirlitsins byggir á fenginni reynslu við framkvæmd eftirlits og af fjölgun verkefna.
- c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Varanleg.

2. Tekjubreytingar

Engar breytingar verða á tekjum ríkissjóðs vegna frumvarpsins. Eftirlitsgjald, sem eftirlitsskyldir aðilar greiða vegna framangreindra verkefna, verður óbreytt.

3. Útgjaldabreytingar

Við mat á eftirlitsgjaldi hvers árs er tekið tillit til þess hver áætlaður rekstrarkostnaður Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður. Líkt og segir í lið 1a) hér á undan metur Fjármálaeftirlitið það sem svo að verkefnin sem bætast við í kjölfar lagasetningarinnar rúmist innan núverandi rekstraráætlana.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaáætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

Já, tekið hefur verið tillit til verkefna sem í frumvarpinu felast við gerð rekstraráætlana Fjármálaeftirlitsins.

2. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?

Nei. Eftirlitsgjald Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands tekur mið af umfangi starfseminnar. Ekki er gert ráð fyrir auknum umsvifum í starfseminni vegna fyrirhugaðrar lagasetningar fyrst um sinn.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið

Peningamarkaðssjóðir veita skammtímafjármögnun til fjármálastofnana, lögaðila og hins opinbera. Innan Evrópusambandsins eru eignir peningamarkaðssjóða fyrst og fremst skammtímafjármögnun banka (85%) en einnig ríkisvixlar (10%) og vixlar útgefnir af fyrirtækjum (5%). Sjóðirnir geta mætt þörf sem þessir aðilar hafa fyrir skammtímafjármögnun og stuðla þannig að því að mæta fjölbreyttum þörfum efnahagslífs á Evrópska efnahagssvæðinu fyrir fjármögnun. Sjóðirnir eru jafnframt gagnlegir fyrir fjárfesta sem geta notað þá til lausafjárstýringar í eignasafni sínu.

Með innleiðingu reglugerðarinnar um peningamarkaðssjóði auk tengdra reglugerða verður íslenskum rekstraraðilum sérhæfðra sjóða og rekstrarfélögum verðbréfasjóða heimilt að markaðssetja peningamarkaðssjóði yfir landamæri innan EES. Eins gefst erlendum rekstraraðilum tækifæri til að markaðssetja slíka sjóði hér á landi.

Á íslenskum sjóðamarkaði eru reknir sjóðir sem munu mögulega falla undir skilgreiningu peningamarkaðssjóða samkvæmt reglugerðinni. Rekstraraðilar slíkra sjóða munu þá þurfa að óska eftir staðfestingu sjóðsins hjá lögbæru yfirvaldi, enda mun ekki vera heimilt að reka sjóði sem líkjast peningamarkaðssjóðum samkvæmt reglugerðinni. Einnig munu þeir þurfa að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru til peningamarkaðssjóða samkvæmt reglugerðinni, svo sem þær sem gilda um mismunandi tegundir peningamarkaðssjóða sem heimilt er að reka skv. reglugerðinni.

Fram að setningu reglugerðarinnar um peningamarkaðssjóði voru ekki til samræmdar reglur á EES um sjóði sem þessa. Reglurnar ættu að auka trúverðugleika peningamarkaðssjóða, en með þeim er settur betri rammi utan um starfsemi sjóðanna en áður hefur verið. Reglugerðin leiðir til aukinnar fjárfestaverndar með auknum seljanleika peningamarkaðssjóða og sterkara fyrirkomulagi sjóðanna og til betra jafnvægis á peningamörkuðum innan EES til hagsbóta fyrir fjárfesta, útgefendur skammtímaskulda og banka sem hafa stutt við peningamarkaðssjóði.

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.

Reglurnar koma einungis til með að hafa áhrif á þá rekstraraðila sjóða um sameiginlega fjárfestingu sem ákveða að bjóða upp á peningamarkaðssjóði. Svokallaðir lausafjár sjóðir eru markaðssettir nú hér á landi sem sérhæfðir sjóðir fyrir almenna fjárfesta, sbr. lög um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, nr. 45/2020 (áður nefndir fjárfestingarsjóðir). Þeir sjóðir komast væntanlega næst því á íslenskum markaði að teljast vera peningamarkaðssjóðir skv. reglugerðinni. Ekki er vitað hver eftirspurnin eftir stofnun nýrra peningamarkaðssjóða á grundvelli löggjafarinnar kemur til með að verða. Þá er erfitt að áætla hvað það eru margir sjóðir sem nú þegar eru í rekstri sem koma til með að falla undir reglurnar, en það er mögulegt að það gætu verið um 10 sjóðir hjá fjórum rekstraraðilum.

Tilteknar viðbótar eftirlitskröfur bætast við rekstraraðila sjóða sem koma til með að hafa peningamarkaðssjóði í rekstri, svo sem í tengslum við umsókn um staðfestingu fyrir sjóðina og eftirlit með fjárfestingarstefnu sjóðanna, áhættustýringu, verðmati eigna o.fl.

Ekki hefur verið leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur.

3. Samkeppnisiskilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)

Ekki eru taldar líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.

- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
- Ekki eru taldar líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
- Fyrirhuguð lög ættu að auka samkeppni og samkeppnishæfni rekstraraðila, enda munu rekstraraðilar geta markaðssett sinn sjóð innan EES. Þá verða reglur um peningamarkaðssjóði hér á landi samræmdar reglum innan EES.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með og án staðfestu á Íslandi)

Fyrirhugaðar lagabreytingar varða samræmdar reglur innan EES um peningamarkaðssjóði og rekstraraðila slíkra sjóða og tengjast kröfum sem gerðar eru á því sviði. Með þeim hætti varða þær frelsi til þess að veita þjónustu yfir landamæri innan EES, en samræming við reglur annars staðar á EES er til þess fallin að greiða fyrir veitingu þjónustu þvert á landamæri.

2. Áhrif á jafnrétti kynjanna

Nýrri löggjöf um peningamarkaðssjóði er ætlað að mæta tveimur markmiðum; að stuðla að fjármálastöðugleika og auka fjárfestavernd þeirra sem fjárfesta í peningamarkaðssjóðum. Frá sjónarhóli kynjanna er mögulegt að lagasetningin hafi meiri jákvæð áhrif á karlmenn en konur þó að áhrifin séu ekki þýðingamikil. Karlmenn eru í meirihluta þeirra sem stýra sjóðum og líklegt er að svo verði einnig um peningamarkaðssjóði. Það fellur því frekar í þeirra skaut að starfa eftir þeim reglum sem lagasetningin felur í sér og mögulega gætu skapast fleiri störf í kjölfar lagasetningarinnar sem líkur eru á að verði frekar sinnt af karlmönnum. Karlmenn hafa jafnframt hærri meðaltekjur og eru að meðaltali eignameiri en konur og sem slíkir líklegri til þess að njóta góðs af reglum á fjármálamarkaði sem stuðla að aukinni fjárfestavernd. Fjármálastöðugleiki er almannagæði enda geta raskanir á fjármálamarkaði haft víðtæk áhrif á efnahagslífið sem hefur áhrif á öll kyn, en með ólíkum hætti. Fer það eftir eðli raskananna og viðbrögðum stjórnvalda við þeim hvernig þau áhrif birtast.

Matið byggir m.a. á gögnum frá Hagstofu Íslands.

3. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni

Eftirlitshlutverk Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður umfangsmeira. Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands er í stakk búíð til að takast á hendur nýjar heimildir og verkefni sem áformunum fylgja, sjá umfjöllun undir liðum A.1.a. og A.3.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Gert er ráð fyrir auknum umsvifum Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands vegna fyrirhugaðrar lagasetningar. Er talið að áhrif innleiðingar reglugerðanna rúmist innan núverandi rekstraráætlana Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands.

Áhrif á ríkissjóð verða engin.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á Nei.
3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat) Almenn áhrif fyrirhugaðra laga um peningamarkaðssjóði eru talin verða jákvæð. Með fyrirhugaðri löggjöf verður til samræmd löggjöf um þessar tegundir sjóða og umhverfið hér á landi verður samkeppnishæft við umhverfi annarra ríkja innan EES. Þá ætti löggjöfin að auka traust fjárfesta á peningamarkaðssjóðum og auka fjölbreytni í ávöxtunarmöguleikum.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?